

Štiriperesna deteljica

Projekt za državljane regij in držav Avstrije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Madžarske in Slovenije. Podprt je od Evropske Unije.

september 2010 – november 2011

Uvod v projekt „Štiriperesna deteljica“

Po ratifikaciji Lizbonske pogodbe je spet prišlo do dinamike v širitvi Evropske Unije [EU]. Za pričakovati je, da bo kot naslednja država-kandidatka pristopila k EU Hrvaška.

Na širitvenem seznamu so tudi države Zahodnega Balkana in Turčija, pri čemer imajo nekatere od teh držav status kandidatke, nekatere pa so potencialne kandidatke.

Kot kažejo zadnja raziskovalna poročila Evropske komisije (oktober 2009), potrebujejo v teh državah delno tudi nemajhno ukrepanje za pripravo na dejanski pristop k EU in predvsem podpora javnosti tako v državah kandidatkah, v državah potencialnih kandidatkah, kot tudi v članicah EU. Projekt „Štiriperesna deteljica“ [projekt] ima za izhodišče prepričanje, da širitev EU ne more biti odredjena od zgoraj, ampak jo mora nositi prebivalstvo. To pomeni, da morajo biti državljanke in državljani in njihovo predstavništvo na lokalnem in regionalnem nivoju prepričani v presežno vrednost širitve EU.

Zato je potreben dinamičen dialog z državljanke in državljani, z mnenjskimi voditelji, z mediji in nevladnimi organizacijami, s političnimi institucijami in predstavniki lokalnega in regionalnega nivoja. Projekt „Štiriperesna deteljica“ se osredotoča pri tem na udejanjanje širitvene agende na regionalnem in lokalnem nivoju v treh državah

članicah, eni kandidatki in eni potencialni kandidatki (Bosni in Hercegovini). Širitev peresne deteljice – Avstrije, Madžarske in Slovenije – na Hrvaško vidimo kot razvoj k štiriperesni deteljici v duhu razširjene EU. Evropa se mora zraščati na predvsem mejnih območjih. S tem se lahko zagotavlja dobrobit in razvoj celotne Evrope.

Izhajajoč iz tega, želimo postaviti most do manjše regije Bosne in Hercegovine, ki ima posebej občutljiv status. Po tem ko naša regionalna deteljica obsega tudi en del slovensko-hrvaškega spora o državni meji, upamo tudi na prispevek k reševitvi tega spora. Tolerantnost, razumevanje in primerno spoštovanje na vseh nivojih so pomembni za nadaljni razvoj enkratnega mirovnega projekta EVROPA.

Projekt „Štiriperesna deteljica“ poskuša na tem temelju transferirati širitveni proces EU na regionalni in lokalni nivo. Tekel bo od 1. septembra 2010 do 30. novembra 2011 (15 mesecev). Evropska komisija je sklenila projekt „Štiriperesne deteljice“ finančno podpreti.

Soudeležene so regije treh držav članic (Avstrije, Madžarske in Slovenije), od tega sta dve uvedli Evro (Avstrija, Slovenija), vse tri so prispevale k Šengenskem območju. Vrh tega štiri regije ene države kandidatke (Hrvaške), kot tudi mesto Brčko potencialne kandidatke (Bosne in Hercegovine).

**PROJEKTNO
OBMOČJE** **SKUPAJ
PREBIVALSTVO**

Avstrija

Oberwart	53.500
Güssing	26.500
Jennersdorf	17.500

Madžarska

Komitat Vas	267.000
Komitat Zala	298.000

Slovenija

Pomurska	120.000
Podravska	320.000

Hrvaška

Međimurje	118.000
Varaždin	185.000
Krapina – Zagorje	142.000
Koprivnica – Križevci	124.500

Bosna in Hercegovina

Okrožje Brčko	80.000
---------------	--------

Državljanov skupaj 1.752.000

Projekt je poimenovan „Štiriperesna deteljica“. Običajna peresna deteljica ima tri lističe, če pa ima izjemoma štiri, potem to pomeni „srečo“. Pregovorno je štiriperesna deteljica simbol sreče. V tem kontekstu pomeni predloženi projekt s pristopom Hrvaške k EU srečo za Evropo in za mejne države Avstrijo, Madžarsko in Slovenijo. Namen tega projekta je, da to nenehno prinaša v zavest. Paličica lista pa vodi končno kot en most v regijo Bosne in Hercegovine: države Zahodnega Balkana s posebnim statusom, katera je pomembne za mir v Evropi in ki išče pristop k EU.

Težišča projekta utrezajo PRINCE EU-27 programu:

- a) obojestransko spoznavanje državljanov in državljanov regij in mest na območju projekta;
- b) posredovanje izkušenj in spoznanj treh držav članic (avstrijski pristop v letu 1995, madžarski in slovenski v letu 2004) na regionalnem in lokalnem nivoju;
- c) formuliranje pričakovanj in bojzani regij in občin držav kandidatki Hrvaške ter Bosne in Hercegovine glede pristopa k EU;
- d) formuliranje pričakovanj in skrbi regij in občin teh treh držav članic nasproti pristopu Hrvaške ter Bosne in Hercegovine k EU.

logotip projekta
„Štiriperesna deteljica“

Projektne aktivnosti

Projekt sestavlja naslednjih šest samostojnih aktivnosti, prireditev, porazdeljenih po celotnem območju omenjenega projekta:

1. Šest Cafés d'Europe Régional
2. Šolski projekt „Moja domovina – tvoja domovina“
3. Dan Evrope, 9. 5. 2011, regionalne identitete v skupni Evropi
4. Potujoča razstava „Kultura regije = evropska kultura“
5. Dve strokovni konferenci
6. Ekumensko evropsko romanje za mir

Kot prednostno je intenzivno vključevanje državljanek in državljanov zadevnih regij in občin v udejanje predvidenih delovnih poudarkov. V območju projekta živi 1.752.000 ljudi.

Konferenčni jeziki so bosanski, nemški, hrvaški, slovenski in madžarski. Pri vseh prireditvah bodo zastopani predstavniki iz vseh regij projekta.

V časovnem okviru projekta bo Inštitut Regij Evrope (IRE) na svojem sedežu v Salzburgu nudil **mesta** mladim iz Slovenije, Madžarske, Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Avstrije **za prakso**.

Za učinkovito komunikacijo vseh sodelujočih bo IRE vzpostavil tudi **spletno stran** www.lucky-four-leaf-clover.eu v angleščini. Vsaka regija zajeta v projektu bo v njej podrobno predstavljena in prezentirana. Tudi vsa medijska poročila, vse priredit-

ve in vse predvideno bo prikazano na tej spletni strani.

IRE si prizadeva **razgraditi meje v glavah ljudi**. Za to pa se potrebuje mnogo potrpljenja in časa. Ampak ob koncu projekta bo razumevanje za sosedo in za skupno Evropo naraslo. Evropa mora rasti od spodaj in v središče postaviti posamezno državljanke in državljane.

Izdelane bodo **specialne publikacije** in prevedene v jezik vsakokratne regije projekta. IRE bo sodeloval z **regionalnimi in lokalnimi mediji**. Uradni delovni jezik pri tem projektu bo angleščina: za strokovne konference pa nudimo simultane prevode v bosanščino, hrvaščino, nemščino, angleščino, madžarščino in slovenščino. IRE podpira idejo Evrope, katera je zgrajena skozi močne regije in mesta. Zatorej IRA deluje tesno skupaj s posameznimi državljanke in državljani. Prepričani smo, da meje v glavah ljudi propadejo naglo za nacionalnimi mejami. Mi vsi živimo znotraj svobodne in odprte Evrope. Evropska pot nam bo pomagala oblikovati prihodnost držav Zahodnega Balkana, da bodo vedno bolj rastle skupaj z EU. Vse dejavnosti IRE so javnosti svobodno dostopne, vsak zainteresiran lahko pri tem brezplačno sodeluje. Za sodelovanje v posameznih aktivnostih v okviru izpeljave projekta, IRE ne zahteva nobenih članarin. IRE si bo prizadevala najti zainteresirane podpor-

ke projekta, sponzorje, za financiranje pomembnega dela aktivnosti.

Geografski prostor projekta, to je območje med Avstrijo, Madžarsko, Slovenijo in Hrvaško, pa simbolizira vsa mejna in življenska območja v EU. S tem v povezavi je posebej pomemben zgodovinski kontekst.

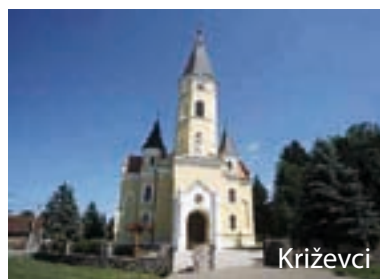
Skozi projekt „Štiriperesna deteljica“ želi IRA po eni strani podpreti celotni koncept EU. Po drugi strani pa je IRA prepričana, da bo tudi za vse udeležence, skladno z izhodiščnimi nameni, projekt prinesel konkretne rezultate, da bo to za vse ena „deteljica sreče“. Širitev in objavljanje informacij je v aktualnem širitvenem procesu EU ena glavnih hotenj „Štiriperesne deteljice“. Posamezne dejavnosti bodo natančno ovrednotene, evaluirane. Ustrezno knjigovodstvo in nadzor bosta zagotovila uspešnost vseh aktivnosti.

1) Šest Cafés d'Europe Régional kot evropska komunikacija: „emocionalna in kulturna raznolikost Evrope“

Café je odprto srečevališče za pobude vseh vrst, a tudi za intelektualne debate ali le za sproščen pogovor in uživanje ob kavi. Šest „Cafés d'Europe Régional“ naj bi intenziviralo javne debate - po regijah vključenih v projekt - o aktualnostih EU: okoli širitvenih agend in tako tudi evropsko idejo bolj približalo ljudem. – Kar pa lahko učinkuje le, če se vzpostavi emocionalna vez med ljudmi in EU.

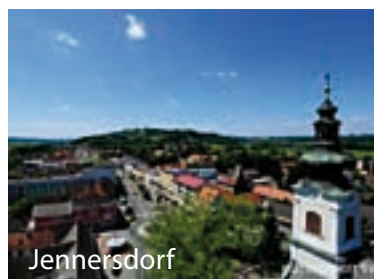
Idealno srečevališče za to je „Cafés d'Europe Régional“, kjer bi v dialog vstopile emocionalne in kulturne raznolikosti ljudi. Te Cafés so tako primer regionalne in lokalne kulture, kot tudi en simbol naše skupne evropske dediščine.

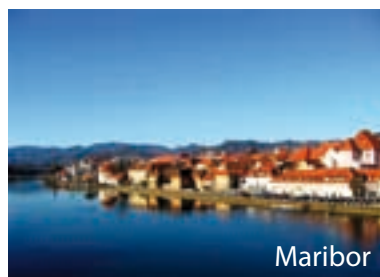
Križevci

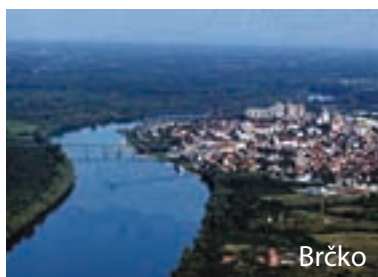
Zalaegerszeg

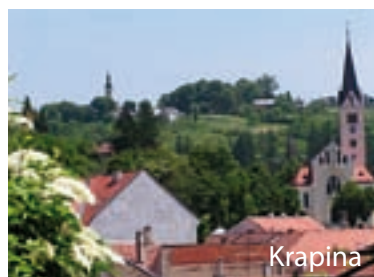
Jennersdorf

Maribor

Brčko

Krapina

EVROPSKE DISKUSIJE BODO POTEKALE V TRADICIONALNIH KAVARNAH NASLEDNJIH MEST:

MADŽARSKA (Zalaegerszeg)	22.10.2010
AVSTRIJA (Jennersdorf)	03.12.2010
BOSNA IN HERCEGOVINA (Brčko)	18.03.2011
SLOVENIJA (Maribor)	15.04.2011
HRVAŠKA (Križevci)	28.11.2011
HRVAŠKA (Krapina)	29.11.2011

Elementi Café-ja so:

- ▷ odprt dialog s prebivalstvom, predvsem z mladimi iz regije
- ▷ regionalno in lokalno dnevno časopisje
- ▷ literatura in kultura
- ▷ soudeležba lokalnega umetnika ali glasbenika
- ▷ kava, kot tudi lokalne, regionalne in evropske sladice, itd.

Gosti:

- ▷ politiki iz vsake regije v okviru projekta
- ▷ zastopniki predstavništev/delegacij Evropske Komisije v teh petih državah
- ▷ državljani, zlasti študentje in mladi
- ▷ predstavniki interesnih združenj, gospodarskega podjetništva, itd.
- ▷ predstavniki nevladnih organizacij, mednarodnih dobrodelnih skladov v kraju

razpravljanje okoli EU, o prednostih in o izzivih pristopnega procesa.

Kraj prireditve:

Tipična kavarna z dobrodušnim ozračjem in prijetnim ambientom.

2) Šolski projekt „Moja domovina – tvoja domovina“

Evropska integracija zelo pomembno živi od medsebojnega razumevanja in vedenja o drugih deželah. A vedenje in razumevanje se mora začeti pri mladih, v šoli. Pri tem gre za razumevanje vsakokrat druge kulture, za mišljenje, za geografske, gospodarske in politične razmere vsakokrat druge regije. Projekt ima namen, posamezne regije opisati potom otrok in mladine. Lastna domovina bo tako na način mladostnikov predstavljena mladim iz drugih regij. Skozi govorico mladih in njihovo videnje se bo zbuvalo zanimanje in razumevanje mladih v drugih regijah. Na ta način bo dosežena komunikacija med mladimi petih držav, kar ustreza cilju programa „Community grant programme“.

Podroben opis:

V vsaki deželi iz projekta bo izbrana ena šola, v kateri bodo šolarke in šolarji povabljeni predstaviti njihovo neposredno domovino mladim drugih dežel. Bili naj bi starostne skupine med 14 in 18 let. Besedila so lahko v digitalni obliki (Word, Times New Roman, 12), zajeta v obsegu od treh do petih strani. Ne gre le za prikaz dejstev in podatkov, ampak za po gledišču mladih glede posebnih svojosti njihove domovine in njenih ljudi, glede mišljenja, glede kulture, glede prednosti in slabosti.

Prikaz petih „domovin“ naj bi obravnavalo 150 mladih (od tega 30 šolarjev po deželi v angleškem jeziku). Predložena dela bodo prevedena v angleščino in dana na razpolago sodelujočim šolarjem v drugih deželah in bi tam to obravnavali pri pouku. Strokovna komisija, sestavljena iz predstavnikov vseh regij projekta, bo posredovala vsakokratnih pet najboljših del ene dežele, tako da bo na koncu predloženo 25 najboljših del. Ta bodo objavljena v brošuri v vseh petih jezikih in v angleščini.

Organizacija:

oktober 2010: vsaka dežela projekta izbere šolo

november 2010: obravnavanje projekta pri pouku v izbranih šolah

december 2010 do marec 2011: čas za spisati prispevke glede prikaza domovine

april 2011: prevod prispevkov v angleščino in jih odposlati na vse šole

maj/junij 2011: obravnavanje prispevkov na izbranih šolah

od maja 2011: dejavnost žirije za izbor najboljših del

30. november 2011: predstavitev nagrajencev in brošura

3) Dan Evrope, 9. maj 2011: „Regionalne identitete v skupni Evropi“

Ta dan naj bi skupno Evropo približal državljanom. Na ta dan želimo v okviru našega projekta državljanom pokazati, da se je možno v skupni Evropi kulturne identitete regij zavedati in da je to še posebej zaželeno. Saj Evropa prihodnosti živi od nacionalnih in regionalnih identitet. Lizbonska pogodba tako prav posebej poudarja kulturne identitete držav članic in njihovih regij. Delegacije skupin, ki negujejo običaje in šege, naj bi pri tem v izvornih oblačilih sodelovale na skupni prireditvi. Pričakuje se okoli 250 oseb, ki bodo po mestu v velikem prireditvenem sprevedu ponazorili kulturno raznolikost v skupni Evropi. Po tem bo na javni prireditvi imel slavnostni govor visoki predstavnik EU.

Szentgotthárd (Madžarska)

Mesto ima približno 9.000 prebivalcev in leži pri stični točki tromeje Madžarske, Avstrije in Slovenije. Prebivalci so temu ustrezno obvarovali kulturo in tradicijo vseh treh narodov. Szentgotthárd-u je tako uspelo skupaj s sosednjim Heiligenkreuz-em, s pomočjo sredstev EU postaviti čezmejni industrijski park, v katerem danes dela kakih 3000 ljudi. Po odprtju meja v letu 1989, predvsem pa po pristopu Madžarske k EU, je mesto doživelo zagon, ki se izraža v čezmejnih projektih. Szentgotthárd je tako tudi izhodišče področja za odih in rekreacijo trodržavnega naravnega parka Raab-Örség-Goričko, ki obsega zaščitena področja Avstrije, Madžarske in Slovenije.

Udeleženci iz vseh regij projekta bodo delno pripeljani z zasebnimi avti, delno z javnim prevozom, delno z avtobusi. Podrobna organizacija leži na regijah projekta. Prireditve bo izpeljana v kooperaciji z regionalnimi TV-postajami in mediji. V nadaljevanju slavnostnega dejanja pa bo za vse udeležence pogostitev na način te regije.

Szentgotthárd

4) Podoba potujoče razstave: „Kultura regije = evropska kultura“ s slikami iz sodelujočih regij projekta

Gre za zbirko slik slikarjev iz vseh sodelujočih regij projekta. Predvsem preko umetnosti v regijah, se bo krepilo vzajemno razumevanje med različnimi regijami Evrope. Za predstavitev izrazne moči umetnikov(ic), se bo prezentirala razstava slik umetnikov v vseh sodelujočih regijah projekta. S tem naj bi se ponazorilo, kako so umetniki iz teh regij vko-
renjeni v evropsko umetnost.

Vsaka regija bo zastopana skozi tri sodobne umetnike, katere bodo v regijah izbrali sami. To pomeni, da bo potujočo razstavo sestavljalo 36 slik. Tako sestavljena bo prezentirana zainteresiranemu občinstvu v vsaki sodelujoči regiji projekta v obliki dvomesečne razstave. Razstava bo vsakokrat postavljena v sodelovanju z galerijami in predvsem muzeji v regiji. Celotna razstava bo tako trajala 10 mesecev, od 1. februarja 2011 do 30. novembra 2011 (10 mesecev).

Graščina Čakovec in regija Međimurje z muzejem

5) Dve strokovni konferenci: „Naše izkušnje znotraj Evropske Unije“ in „Naša pričakovanja glede Evropske Unije“

Obe strokovni konferenci imata za cilj združiti predstavnike vseh regij zajetih s projektom in pa v okviru prireditev dati možnost izmenjave izkušenj. Strokovnjaki iz EU (Evropske Komisije, Evropskega Parlamenta in Odbora regij) bodo sodelovali na obeh strokovnih konferencah in bodo v podijski razpravi z gosti debatirali o tematiki. Razen tega bodo,

k aktualni EU-tematiki v povezavi s širitvenim procesom, izpeljane tudi delovne skupine. Na prireditvah v Avstriji bo težišče na izkušnjah držav članic z dobrimi in slabimi učinki pristopa k EU, katere naj bi se tako posredovalo predstavnikom Hrvaške ter Bosne in Hercegovine, kot o njih tudi razpravljalo.

1. Konferenca

IRE-Strokovna konferenca „Naše izkušnje znotraj Evropske Unije“

Termin: 11. februar 2011, Güssing (Burgenland/Avstrija)

Udeleženci: iz vseh regij zajetih s projektom, člani Evropskega Parlamenta, nacionalni, regionalni in občinski politični predstavniki, predstavniki regionalnih interesnih združenj, predstavniki nevladnih organizacij, podjetniška združenja, učitelji, mnenjski voditelji, študenti, itd.

Referenti:

Moderator: novinarka oz. novinar

Predstavni(ca)k Evropske Komisije (Generalna direkcija za regionalno politiko)

Predstavni(ca)k avstrijskega Ministrstva za gospodarstvo

Predstavni(ca)k dežele Burgenland (Avstrija)

Župan občine Güssing

Predsednik(ca) regije Vas

Predsednik(ca) regije Zala

Župan Mestne občine Ptuj

Predstavni(ca)k slovenske Vlade

2. Konferenca

IRE-Strokovna konferenca „Naša pričakovanja glede Evropske Unije“

Termin: 17. junij 2011, Varaždin (Hrvaška)

Udeleženci: iz vseh regij zajetih s projektom, člani Evropskega Parlamenta, nacionalni, regionalni in občinski politični predstavniki, predstavniki regionalnih interesnih združenj, predstavniki nevladnih organizacij, podjetniška združenja, učitelji, mnenjski voditelji, študenti, itd.

Referenti:

Moderator: novinarka oz. novinar

Predstavni(ca)k Evropske Komisije

Predsedni(ca)k regije Međimurje

Predsedni(ca)k regije Varaždin

Predsedni(ca)k regije Krapina-Zagorje

Predsednik(ca) regije Koprivnica-Križevci

Župan(ja) mesta Brčko

Predstavni(ca)k slovenske Gospodarske Zbornice

Predstavni(ca)k Visokega predstavnika v Bosni in Hercegovini

Varaždin

6) Ekumensko evropsko romanje za mir

Termin: 9. oktober 2011, Maria Bild, Weichselbaum (Avstrija)

V širitvenem procesu pripada cerkvam vseh veroizpovedi velika naloga v močno ekonomsko zaznamovanem procesu, skrbeti za duha vzajemnega razumevanja, za toleranco in mirno sožitje. Zatorej je neobhodno potrebno, da širitev EU ne narekujejo le zakoni trga, ampak da socialna pravičnost vzdržuje nujno ravnotežje. K temu lahko cerkve pomembno prispevajo. Tudi cerkve različnih veroizpovedi se pri tem namreč soočajo s potrebo po okrepljenem medsebojnem čezmejnem sodelovanju in potem tega prispevajo k evropskemu združevalnemu procesu. Veroizpovedi, nacije in regije so lahko kraji podarjanja in nahajanja identitete, v kolikor sebe ne dojemajo kot nekaj absolutnega in lastne identitete ne vidijo kot ločitvene meje. Uveljavljanje le lastne veroizpovedi in fundamentalizem pa si odklanjata srečanje in oporekta procesu združevanja.

Cerkve imajo posebno odgovornost za to, da bodo človekove pravice, posebej izražanje vere, svoboda mišljenja in zaščita manjšin v vseh deželah Evrope pravno in dejansko uresničene. To pomeni tudi prenehanje vseh preganjanj zaradi verskih ali etničnih razlogov, kot tudi udejanje človekove pravice do azila.

Možnosti za prepričljiv mirovni koncept v Evropi so odvisne tudi moči vzpodbud, ki ustrezajo krščanskemu mirovnemu in spravnemu pričevanju. Te izkušnje pomagajo preseči miselna protislovja med zahodom in vzhodom, posredovati spoštovanje, nadalje negovati medsebojne odnose in velike vizije miru in sprave ohranjati žive. Cerkve se ne smejo potegniti vase, ampak se morajo odpreti in kompetentno sodelovati v evropskem javnem diskurzu.

Odtod je v tem projektu predvidena izpeljava tako imenovanega „Ekumenskega evropskega romanja za mir“ v romarski cerkvi Maria Bild (Burgenland, Avstrija). Tega romanja naj bi se udeležili predstavniki vseh veroizpovedi sodelujočih regij (katoličani, protestantje, pravoslavni, ...). Sveta maša, darovana od duhovnikov vseh veroizpovedi, naj bi bila simbol skupnega evropskega mirovnega procesa. Romanje naj bi se zaključilo v skupnem praznovanju. Pričakuje se okoli 300 sodelujočih.

Termini

Usklajevalno srečanje v Avstriji (Jennersdorf)	01. 09. 2010
Café d'Europe Régional na Madžarskem (Zalaegerszeg)	22. 10. 2010
Café d'Europe Régional v Avstriji (Jennersdorf)	03. 12. 2010
Usklajevalno srečanje v Sloveniji (Ptuj)	18. 01. 2011
IRE-Strokovna konferenca v Avstriji (Güssing)	11. 02. 2011
Café d'Europe Régional v Bosni in Hercegovini (Brčko)	18. 03. 2011
Café d'Europe Régional v Sloveniji (Maribor)	15. 04. 2011
Dan Evrope na Madžarskem (Szentgotthárd)	09. 05. 2011
Usklajevalno srečanje na madžarskem (Körmend)	27. 05. 2011
IRE-Strokovna konferenca na Hrvaškem (Varaždin)	17. 06. 2011
Usklajevalno srečanje v Bosni in Hercegovini (Brčko)	02. 09. 2011
Mednarodno mirovno romanje (Maria Bild/Weichselbaum)	09. 10. 2011
Café d'Europe Régional na Hrvaškem (Križevci)	28. 11. 2011
Café d'Europe Régional na Hrvaškem (Krapina)	29. 11. 2011
Zadnje usklajevalno srečanje – na Hrvaškem (Međimurje)	30. 11. 2011

IRE – Projektna skupina

prof. dr. Franz Schausberger
predstojnik inštituta
franz.schausberger@institut-ire.eu

dr. Joachim Fritz
generalni sekretar
joachim.fritz@institut-ire.eu

mag. Aisa Hodzic
asistentka
aisa.hodzic@institut-ire.eu

Inštitut regij Evrope (IRE) | Franz Josef-Kai 1, 2. Stock | A 5020 Salzburg | AVSTRIJA
T +43 662 843288-5017 | F +43 662 843288-5050 | office@institut-ire.eu | www.institut-ire.eu

